

VILNIAUS KUNIGAIKŠČIO GEDIMINO PROGIMNAZIJOS PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus kunigaikščio Gedimino progimnazijos pagalbos mokiniui teikimo tvarka (toliau – Tvarka) reglamentuoja pagalbos mokiniui organizavimo, teikimo ir koordinavimo principus Vilniaus kunigaikščio Gedimino progimnazijoje (toliau – Progimnazija).
2. Tvarkos tikslas:
 - 2.1. užtikrinti savalaikę, nuoseklią ir individualizuotą pagalbą mokiniams, patiriantiems mokymosi, socialinių, psichologinių, bendravimo, elgesio ar kitų sunkumų;
 - 2.2. reglamentuoti pagalbos teikimo specialiųjų poreikių mokiniams apskaitos ir administravimo tvarką pagalbos teikimo specialiųjų poreikių mokiniams informacinėje sistemoje „SPECIS“ (toliau – sistema SPECIS).
3. Pagalba organizuojama bendradarbiaujant mokytojams, švietimo pagalbos specialistams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams), Progimnazijos vaiko gerovės komisijai ir išorės institucijoms.
4. Pagalbos mokiniui teikimo principai:
 - 4.1. Įtrauktis – sudaromos sąlygos kiekvienam mokiniui gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę mokantis, socialinėje, kultūrinėje ir (ar) kitose veiklose ir būti nediskriminuojamam dėl ugdymosi poreikių įvairovės ir (ar) švietimo pagalbos reikmės;
 - 4.2. Kompleksiškumas ir nuoseklumas – pagalba teikiama sistemiškai, atsižvelgiant į mokinio pedagoginius, psichologinius, socialinius ir sveikatos poreikius. Ji organizuojama etapais, pradedant nuo mažiausio intensyvumo ir pereinant prie sudėtingesnių sprendimų, įtraukiant specialistus ir, jei reikia, išorines institucijas;
 - 4.3. Individualumas ir lankstumas – teikiama pagalba pritaikoma konkrečiam mokiniui atsižvelgiant į jo raidos, ugdymosi, sveikatos ir aplinkos ypatumus ir koreguojama remiantis pagalbos veiksmingumo įvertinimais;
 - 4.4. Bendradarbiavimas – pagalba teikiama bendradarbiaujant visiems švietimo proceso dalyviams: mokytojams, pagalbos specialistams, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokiniui, progimnazijos administracijai ir, jei būtina, kitoms institucijoms;
 - 4.5. Konfidencialumas – informacija apie mokinį, jo tėvus (globėjus, rūpintojus) ir teikiamą pagalbą yra saugoma ir teikiama tik tiek ir tiems, kiek tai būtina pagalbai užtikrinti, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.
5. Pagalbos mokiniui teikimo rūšys:
 - 5.1. **Švietimo pagalba** – specialistų teikiama pagalba mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams) ir mokytojams, siekiant didinti švietimo veiksmingumą.
 - 5.2. **Psichologinė pagalba** – progimnazijos psichologų teikiama pagalba mokiniams, padedanti stiprinti jų psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą, prevencinėmis priemonėmis

skatinti saugios ir palankios ugdymuisi aplinkos progimnazijoje kūrimą, padėti mokiniams atgauti dvasinę darną bei gebėjimą mokytis.

5.3. **Socialinė pedagoginė pagalba** – progimnazijos socialinių pedagogų teikiama pagalba mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams), siekiant padėti įgyvendinti vaiko teisę į mokslą, užtikrinti jo saugumą bei sudaryti prielaidas pozityviai mokinio socializacijai, vykdyti prevencinę ir šviečiamąją veiklą.

5.4. **Specialioji pagalba** – progimnazijos mokinio padėjėjų teikiama pagalba mokiniams, kuriems kyla dalyvavimo ugdymo procese sunkumų;

5.5. **Specialioji pedagoginė pagalba** – tai progimnazijos logopedų ir specialiųjų pedagogų teikiama pagalba mokiniams, siekiant didinti mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymosi veiksmingumą:

5.5.1. **Logopedo pagalba** teikiama mokiniams, turintiems kalbos ir kalbėjimo, skaitymo bei rašymo sutrikimų.

5.5.2. **Specialiojo pedagogo pagalba** teikiama mokiniams, patiriantiems sunkumų mokantis (skaitant, rašant, skaičiuojant, suvokiant informaciją, esant lėtam darbo tempui ir pan.);

5.6. **Profesinis orientavimas** – progimnazijos karjeros specialisto teikiama pagalba mokiniui, apimanti ugdymą karjerai, profesinį informavimą ir profesinį konsultavimą, siekiant padėti mokiniui priimti pagrįstus sprendimus dėl tolimesnio mokymosi ir profesinio kelio.

5.7. **Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto pagalba** – tai sveikatos stiprinimo, ligų prevencijos, sveikatos stebėsenos ir pirmosios pagalbos koordinavimo veikla, teikiama mokiniams ir mokyklos bendruomenei, siekiant užtikrinti saugią, sveikatą tausojančią ugdymo aplinką bei gerinti mokinių sveikatą.

II SKYRIUS

PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO ETAPAI

I etapas

Mokytojo ir klasės vadovo teikiama pagalba mokiniui

6. Mokytojas:

6.1. stebi mokinio adaptaciją, elgesį, pasiekimus, vertina pokyčius, išvelgia mokymosi sunkumus ir socialiai problemines sritis (specialiuosius ugdymosi poreikius, probleminį elgesį, socialinės rizikos požymius ir kt.);

6.2. pastebėjęs negatyvius veiksnius, nedelsdamas informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), klasės vadovą;

6.3. taiko įvairius pagalbos metodus, siekdamas padėti mokiniui įveikti sunkumus;

6.4. rengia pritaikytą arba individualizuotą programą specialiuosius ugdymo(si) poreikius turintiems mokiniams sistemoje SPECIS;

7. Klasės vadovas:

7.1. konsultuodamasis su kitais mokinių ugdančiais pedagogais, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), analizuoja mokinio situaciją;

7.2. numato galimas pagalbos kryptis;

7.3. pasitelkdamas įvairius metodus bei kolegialiai bendradarbiaudamas su pedagogais, mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) siekia mokinio patiriamų sunkumų įveikos;

7.4. stebi taikomų metodų veiksmingumą ir vertina patiriamų sunkumų pokyčius.

8. Jei teigiami pokyčiai nepasiekiami, atsižvelgdamas į sunkumų pobūdį, mokytojas arba klasės vadovas kreipiasi į atitinkamą švietimo pagalbos specialistą.

II etapas

Švietimo pagalbos ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų teikiama pagalba

9. **Švietimo pagalbos specialistai teikia psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą. Pagrindinės šių specialistų funkcijos:**

- 9.1. atlieka mokinio situacijos analizę pedagoginiu, psichologiniu ir kitais aspektais;
- 9.2. organizuoja individualius pokalbius arba konsultacijas su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), pedagogais, klasės vadovais;
- 9.3. numato patiriamų sunkumų įveikos priemonės ir metodus;
- 9.4. vykdo numatytą ir praktiškai taikomą pagalbos priemonių veiksmingumo stebėseną;
- 9.5. esant poreikiui, rekomenduoja kreiptis į kitų institucijų specialistus.

10. **Psichologas:**

- 10.1. sprendžia mokinio asmenybės, bendravimo problemas;
- 10.2. įvertina ugdymosi poreikius;
- 10.3. konsultuodamas individualiai ar grupėje, stiprina mokinių psichologinį atsparumą, moko sėkmingai įveikti sunkumus, tinkamai prisitaikyti visuomenėje, atsispirti žalingiems įpročiams;
- 10.4. konsultuoja pedagogus, mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);
- 10.5. sistemoje SPECIS pildo savo užsiėmimų tvarkaraštį, padeda specialiajam pedagogui parengti pagalbos mokiniui planą.

11. **Socialinis pedagogas:**

- 11.1. padeda mokiniams adaptuotis ugdymo įstaigoje;
- 11.2. teikia mokiniams reikalingas socialines - pedagogines paslaugas;
- 11.3. padeda spręsti mokinių lankomumo, užimtumo, elgesio ir socialines problemas. Esant poreikiui, gali įsitraukti į ugdymo procese kylančių sunkumų sprendimą, organizuodamas pokalbius su mokiniu pamokos metu, kai tai suderinta su mokytoju ir nekenkia ugdymo proceso kokybei;

- 11.4. atstovauja ir gina mokinio teises ugdymo įstaigoje ir už jos ribų;
- 11.5. vykdo prevencines veiklas (programas) progimnazijoje, o, esant poreikiui, 1-2 kartus per metus organizuoja prevencinius užsiėmimus klasės mokiniams;
- 11.6. padeda mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) ugdyti vaiką, suprasti jo socialinius ir psichologinius poreikius, jų tenkinimo svarbą;
- 11.7. informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) apie jų teisę gauti socialinę - pedagoginę pagalbą;

- 11.8. siekdamas užtikrinti vaiko gerovę, bendradarbiauja su įvairiomis institucijomis;
- 11.9. sistemoje SPECIS pildo savo užsiėmimų tvarkaraštį, padeda specialiajam pedagogui parengti pagalbos mokiniui planą.

12. **Specialusis pedagogas:**

- 12.1. dirba mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių nustatymo ir ugdymo srityse:
 - 12.1.1. atlieka pirminį ir pakartotinį mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą;
 - 12.1.2. lavina pažintines mokinių funkcijas, padeda atlikti mokymosi užduotis specialisto kabinete ar klasėje;

12.1.3. prirėikus padeda pedagogams pritaikyti ugdymo programą, parinkti metodus, ugdymo būdus ir priemones;

12.1.4. pildo ir atnaušina visą reikiamą informaciją, susijusią su specialiųjų poreikių mokiniams, sistemoje SPECIS;

12.2. bendradarbiauja su pedagogais, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais su mokiniu dirbančiais specialistais.

13. **Logopedas:**

13.1. įvertina mokinių kalbos raidos ypatumus, nustato kalbos ir kitus komunikacijos sutrikimus, specialiuosius ugdymosi poreikius;

13.2. numato pagalbos teikimo mokiniui būdus, metodus bei formas bendradarbiaudamas su pedagogais, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais su mokiniu dirbančiais specialistais;

13.3. padeda pedagogams pritaikyti ir parengti mokiniams, kuriems paskirta specialioji pagalba, mokomąją medžiagą ir mokymo priemones;

13.4. sistemoje SPECIS pildo savo užsiėmimų tvarkaraštį, padeda specialiajam pedagogui parengti pagalbos mokiniui planą.

14. **Mokinio padėjęjas:**

14.1. padeda specialiųjų poreikių turinčiam mokiniui ar jų grupei orientuotis ir judėti aplinkoje, įsitraukti į ugdomąją veiklą ir pagal galimybes joje dalyvauti;

14.2. ribotas mobilumo galimybes turinčiam mokiniui padeda išlipti iš transporto priemonės atvykus į progimnaziją, įlipti į transporto priemonę išvykstant iš progimnazijos, judėti po progimnaziją, pasiekti klasę, grupę, kitas patalpas ir pan.;

14.3. padeda mokiniui elgtis socialiai priimtiniu būdu ir išvengti elgesio, kuris neatitinka socialinio, kultūrinio, situacinio ar fizinės aplinkos konteksto. Pastebėjus tokį elgesį, veikia tiksliai pagal iš anksto numatytus susitarimus: padeda mokiniui sustabdyti netinkamą elgesį arba pasišalinti iš jį sukėlusios aplinkos. Po įvykio teikia informaciją švietimo pagalbos specialistams, aptariant taikytų veiksmų efektyvumą.

15. **Karjeros specialistas:**

15.1. teikia ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugas progimnazijos mokiniams;

15.2. supažindina mokinius su mokymosi, studijų ir profesinio mokymo galimybėmis, švietimo įstaigomis ir jų priėmimo tvarka;

15.3. pateikia informaciją apie profesijas, darbo rinkos struktūrą ir jos pokyčių prognozes, remdamasis patikimais duomenimis;

16. **Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas (mobilioji komanda):**

16.1. teikia pedagogams visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų specialistų rekomendacijas dėl mokinių sveikatos bei koordinuoja šių rekomendacijų įgyvendinimą;

16.2. organizuoja mokinių sveikatos stiprinimo priemonių ir Progimnazijos aplinkos sveikatinimo priemonių įgyvendinimą ;

16.3. teikia sveikatos žinių Progimnazijos bendruomenei apie sveikatos išsaugojimą bei sveikatos stiprinimo būdus, moko pritaikyti jas praktiškai.

17. Jei pokyčiai nepasiekiami per specialistų numatytą laikotarpį, o mokiniui reikalinga kompleksinė ar tęstinė pagalba, kreipiamasi į Progimnazijos vaiko gerovės komisiją.

III etapas

Progimnazijos vaiko gerovės komisijos teikiama pagalba mokiniui

18. Progimnazijos vaiko gerovės komisija:
 - 18.1. įvertina turimą informaciją, taikytinų priemonių efektyvumą ar neefektyvumą, mokinio šeimos įsitraukimą bei galimą poveikį;
 - 18.2. rengia pagalbos planą;
 - 18.3. periodiškai vertina ir aptaria teikiamos pagalbos efektyvumą, esant poreikiui koreguoja pagalbos planą;
 - 18.4. bendradarbiauja su išorės institucijomis.
 - 18.5. jei Progimnazijos vaiko gerovės komisija nustato, kad Progimnazijos pagalbos ir resursų nepakanka, pagalba organizuojama bendradarbiaujant su išoriniais (tarpinstituciniais) tinklais.

IV etapas

Bendras pagalbos veiksmų planavimas bei jų įgyvendinimas bendradarbiaujant su išoriniais (tarpinstituciniais) tinklais

19. Pagalba organizuojama bendradarbiaujant su šiomis institucijomis:
 - 19.1. Vilniaus miesto pedagoginė - psichologinė tarnyba;
 - 19.2. Vaiko raidos centras;
 - 19.3. Lietuvos įtraukties švietime centras;
 - 19.4. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;
 - 19.5. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius;
 - 19.6. Seniūnijų socialinės paramos skyriai;
 - 19.7. Policijos komisariatai;
 - 19.8. Nevyriausybinės organizacijos;
 - 19.9. Kitos specializuotos institucijos pagal konkrečiau atvejo poreikį.

III SKYRIUS

SISTEMOS SPECIS ADMINISTRAVIMAS, TVARKYMAS IR PRIEŽIŪRA

20. Sistemą SPECIS administruoja bei jo priežiūrą vykdo direktoriaus įsakymu ar kitu tvarkomuoju dokumentu paskirtas asmuo.
21. Sistemoje SPECIS administratorius atlieka šiuos veiksmus:
 - 21.1. sprendžia, pagal savo kompetencijos lygį, iškilusias problemas. Informuoja atsakingus paslaugą teikiančios įmonės atstovus ir progimnazijos direktorių apie kylančias technines ir administravimo problemas;
 - 21.2. registruoja, redaguoja ir šalina vartotojų paskyras sistemoje (mokytojus, specialistus);
 - 21.3. skiria ir valdo skirtingų vartotojų prieigos teises pagal jų vaidmenis.
22. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui atlieka šiuos veiksmus:
 - 22.1. priskiria mokytojus, kurie turi pildyti pritaikytas arba individualizuotas programas specialiuosius ugdymosi poreikius turintiems mokiniams;
 - 22.2. suveda specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) kontaktus;
 - 22.3. koordinuoja pagalbos mokiniui specialistų darbą sistemoje SPECIS.

- 23. Specialusis pedagogas atlieka šiuos veiksmus:
 - 23.1. pildo savo užsiėmimų tvarkaraštį;
 - 23.2. rengia pagalbos mokiniui planą;
 - 23.3. suveda naujai registruotus specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, bei priskiria pagalbos mokiniui specialistus, kurie dirba su mokiniu;
 - 23.4. tikrina, tvirtina bei koordinuoja pritaikytą ir individualizuotą programų įgyvendinimą;
 - 23.5. išsiunčia kvietimus specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių tėvams (globėjams rūpintojams), bei stebi jų aktyvumą susipažįstant su dokumentais.
- 24. Socialinis pedagogas atlieka šiuos veiksmus:
 - 24.1. pildo savo užsiėmimų tvarkaraštį;
 - 24.2. padeda rengti pagalbos mokiniui planą.
- 25. Logopedas atlieka šiuos veiksmus:
 - 25.1. pildo savo užsiėmimų tvarkaraštį;
 - 25.2. padeda rengti pagalbos mokiniui planą.
- 26. Psichologas atlieka šiuos veiksmus:
 - 26.1. pildo savo užsiėmimų tvarkaraštį;
 - 26.2. padeda rengti pagalbos mokiniui planą.
- 27. Mokytojas atlieka šiuos veiksmus:
 - 27.1. rengia ir atnaujina pritaikytas arba individualizuotas programas. Pusmečių pabaigoje užpildo vertinimo skiltį bei teikia tolesnes rekomendacijas apie programos įgyvendinimą;
 - 27.2. pildo skiltį „Pastabos”.
- 28. Klasės vadovas patikslina ir pateikia direktoriaus pavaduotojui ugdymui specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) kontaktus bei užtikrina, kad įvedami duomenys būtų tikslūs.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 29. Visi pagalbos mokiniui sprendimai grindžiami vaiko interesų apsauga ir gerovės užtikrinimu.
- 30. Visa informacija, susijusi su mokiniu, jo šeima ir teikiama pagalba yra konfidenciali ir tvarkoma vadovaujantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamentu, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu bei kitais galiojančiais teisės aktais.
- 31. Tvarka peržiūrima ir, esant poreikiui, atnaujinama, kai keičiasi pagalbos mokiniui teikimą reglamentuojantys teisės aktai, atsiranda nauji pavojai mokinių gerovei ar iškyla nauji pagalbos poreikiai.

VILNIAUS KUNIGAIKŠČIO GEDIMINO PROGIMNAZIJOS PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS ALGORITMAS

